

2017-12-07

Näringsdepartementet

Strategi för Sveriges samarbete med FN:s Livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) 2018–2021

1. Omfattning och mandat

Denna strategi ska ligga till grund för svenskt samarbete med FN:s Livsmedels- och jordbruksorganisation, FAO, för perioden 2018–2021.

FN:s Livsmedels- och jordbruksorganisation, FAO, inrättades 1945 med uppgift att trygga livsmedelsförsörjningen för målet en värld utan hunger. 2017 bestod FAO av 194 medlemsländer, två associerade medlemmar och en medlemsorganisation (EU).

FAO är en kunskapsorganisation och ett forum för policydialog med ett normativt och standardsättande uppdrag. FAO arbetar med att samla in, analysera, vidareutveckla och distribuera information om jordbruk, skog, fiske, nutrition och livsmedel. Arbetet sker bl.a. genom FAO:s publikationer, statistikinsamling och publicering, informationsspridning och tekniskt stöd. FAO har också en betydande humanitär verksamhet och bidrar till att utveckla synergier mellan humanitära insatser och långsiktig utveckling. FAO utformar även system för att utrota, hindra och mildra effekterna av gränsöverskridande sjukdomar hos växter och djur. FAO:s verksamhet finns i över 130 länder.

FAO:s övergripande mål är: utrotande av hunger, otrygg livsmedelsförsörjning och undernäring, utrotande av fattigdom och främjandet av ekonomiska och sociala framsteg för alla samt hållbart bevarande och nyttjande av naturresurser inklusive land, vatten, luft, klimat och genetiska resurser för framtida generationers gagn.

FAO har utifrån detta formulerat fem strategiska mål:

- 1) Bidra till att utrota hunger, motverka otrygg livsmedelsförsörjning och felnäring.
- 2) Göra jordbruk, skogsbruk och fiske mer produktivt och hållbart.
- 3) Minska fattigdomen på landsbygden.
- 4) Möjliggöra inkluderande och effektiva jordbruks- och livsmedelssystem.
- 5) Öka motståndskraften vid hot och kriser för att trygga försörjningsmöjligheterna.

Därutöver har FAO formulerat ett sjätte horisontellt mål som tar sikte på teknisk kvalitet, statistik och horisontella teman (klimat, jämställdhet, styrning och nutrition).

Strategin omfattar en medelstillsättning från Sverige på omkring 40 miljoner kronor per år i medlemsavgift¹. FAO:s totala budget uppgick 2016–2017 till 2,6 miljarder dollar. Budgeten för 2017–2018 är på samma nivå. Ungefär 60 procent av budgeten finansieras genom frivilliga bidrag och 40 procent av medlemsavgifter. Det svenska stöd som kanaliseras genom Styrelsen för svenskt utvecklingsamarbete (Sida) till FAO:s verksamhet varierar, men ligger på ca 140 miljoner kronor per år. Medel som kanaliseras via Sida styrs av de strategier för svenskt utvecklingsamarbete som regeringen beslutar om. I relation till andra givare av frivilliga bidrag är Sverige för närvarande på åttonde största givarplats.

2. Inriktning för det svenska engagemanget i FAO

FAO är en prioriterad organisation för regeringen och dess verksamhet samt målsättningar överensstämmer väl med regeringens policyramverk för svenskt utvecklingsamarbete och humanitärt bistånd. För Sverige viktiga perspektiv i utvecklingsarbetet; fattigdomsperspektivet, rättighetsperspektivet, miljö- och klimatperspektivet, jämställdhetsperspektivet och konfliktperspektivet genomsyrar FAO:s verksamhet. FAO:s humanitära insatser har fortsatt hög relevans liksom bryggan till utvecklingsinsatser.

¹ Avser uttaxerade bidrag om 0.956 procent enligt FN:s bidragsskala för 2017. Den uttaxerade medlemsavgiften till FAO finansieras från utgiftsområde 23, anslag 1:16, anslagspost 2. Enligt OECD-DAC:s kriterier så räknas 51 procent av detta stöd till FAO som bistånd och avräknas biståndsramen.

Agenda 2030 för en hållbar utveckling, som inkluderar de tre dimensionerna av hållbarhet, samt de globala målen, klimatavtalet från Paris, jämställdhet mellan kvinnor och män och ett integrerat FN (inklusive One UN) ska vara vägledande för det svenska engagemanget i FAO. Sverige ska verka för att svenska ståndpunkter gällande globala jordbruks-, skogsbruks- och fiskefrågor samt globalt tryggad livsmedelsförsörjning får genomslag i FAO:s verksamhet, vilket bidrar till nedan angivna mål och delmål i Agenda 2030 för hållbar utveckling.

För perioden 2018–2021 ska Sverige särskilt verka för att FAO:

I sin verksamhet:

- Framhåller lantbrukets (dvs. jordbruk och skogsbruk) och fiskets roll samt bidrag till att möta globala utmaningar och behov inom klimat och miljö, livsmedelsförsörjning, nutrition och ekonomisk utveckling (mål 1, 2, 13, 14, 15).
- Utvecklar arbetet med långsiktig hållbar produktivitetssökning inom lantbruk och fiske (mål 2.3, 2.4, 14.4, 14.7) bl.a. genom att:
 - främja innovation (mål 9.5, 9.b),
 - i ett landskapsperspektiv öka samverkan mellan de areella näringarna och främja de areella näringarnas bidrag till en cirkulär och biobaserad hållbar ekonomi inklusive utvecklade förädlingskedjor (mål 1.5, 15.9),
 - stärka och främja hållbart vattenbruk (mål 14.7).
- Arbetar förebyggande, t.ex. genom
 - insatser för minskat matsvinn i alla led (mål 12.3),
 - insatser för en förbättrad djurhållning och djurhälsa, inklusive för att motverka antimikrobiell resistens (AMR) (preambulär § 26, mål 2.4, 3.3),
 - bevarandet och det hållbara nyttjandet av genetiska resurser, tillika bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald (mål 2.5, 15.1, 15.6),
 - motarbetandet av olagligt, oreglerat och orapporterat fiske (IUU) (mål 14.4).
- Stärker kapaciteten i bl.a. utvecklingsländerna genom att
 - säkerställa nyttjande- och brukarrättigheter, med särskild hänsyn till småskaliga brukare, genom tillämpning av de Frivilliga riktlinjerna för ansvarsfull förvaltning av rättigheter

till mark, fiske och skog (VGGT) och Principerna för ansvarsfulla investeringar i jordbruk och livsmedelssystem (RAI) samt bidra till att främja hållbart företagande (CSR) (mål 1.4, 1.b, 5a, 2.3),

- arbeta för en stärkt och långsiktigt hållbar fiskeriförvaltning (mål 14.4),
- sprida kunskap, ta fram standarder samt främja en effektiv och inkluderande hållbar handel och tillgång till marknader (mål 2.3, 17.9).

FAO har genomgått en genomgripande reform som har lett till förbättringar när det gäller styrning och förvaltning samt effektivitet i verksamheten. Detta har bl.a. åstadkommit genom införandet av ett resultatbaserat ramverk och förbättrad dialog med medlemsländer. Jämställdhetsintegrering i mål, strategier och planer bedöms ha förbättrats. Regeringens bedömning är att vidare insatser behövs för att förbättra styrningen av organisationen. Sverige ska därför verka för att FAO:

I sin organisation och verksamhetsutövning:

- Förbättrar jämställdheten mellan kvinnor och män, i synnerhet på chefsnivå (mål 5.5).
- Förbättrar transparensen vid rekryteringar och säkerställer kompetensen på alla nivåer (16.7).
- Arbetar inom sitt mandat och där FAO har en komparativ fördel.
- Säkerställer FAO:s normativa roll genom bl.a. arbetet i Codex Alimentarius och Internationella växtskyddskonventionen (IPPC) (mål 2.b, 17.10).
- Säkerställer kvaliteten i statistiken samt förbättrar användningen av könsuppdelad statistik (mål 5.b).
- Säkerställer att decentraliseringsprocessen inte försvagar den tekniska kompetensen. De decentraliserade kontorens verksamhet ska hålla hög kvalitet.
- Stärker och utvecklar nya samarbetsformer med privata sektorn och tar tillvara dess kompetens, kunskap och erfarenheter (mål 17.16, 17.17).

Sverige ska vidare bevaka att resultaten av den organisationsreform och det moderniseringsarbete som genomförts inom FAO kvarstår eller förbättras när det gäller följande:

- Jämställdhetsintegrering i policyer, strategier och planer (mål 5).
- Resultatstyrning och återrapportering av resultat (mål 16.6), inklusive när det gäller att bidra till mätningen av uppfyllelsen av de globala målen.
- Samarbete med övriga FN-organ i synnerhet de Rombaserade organen Internationella fonden för jordbruksutveckling (IFAD) och Världslivsmedelsprogrammet (WFP).
- Kostnadseffektivitet.

3. Påverkanskanaler för att genomföra strategin

Sverige ska genomföra strategin genom att verka genom flera kanaler bl.a. genom att aktivt delta i EU:s koordinerade agerande, genom den nordiska kretsen, i Svenska FAO-kommittén samt i dialog och samverkan med andra aktörer såsom myndigheter, civilsamhällesorganisationer, akademiska institutioner och näringsliv. Representationsfunktionen vid Sveriges ambassad i Rom ska följa och medverka i relevanta processer vid FAO:s högkvarter och hålla god kontakt med andra permanenta representanter. Sverige ska aktivt arbeta för att fler svenskar arbetar i FAO och för tillvaratagande av svensk kompetens. En handlingsplan för genomförandet av strategin ska fastställas.

4. Uppföljning

Denna strategi följs upp löpande, bl.a. vid de organisationssamråd som hålls mellan Regeringskansliet (Näringsdepartementet och andra berörda departement), Sida och övriga berörda myndigheter. Organisationssamråd ska hållas två gånger per år. Strategin ska genomgå en halvtidsöversyn i anslutning till att rapporten från Multilateral Organization Performance Assessment Network (MOPAN) för FAO presenteras i slutet på 2018.